

Kursplan

för kurs på avancerad nivå

Specialutbildning i talpedagogik för lärare

Advanced Course in Speech Training for Teachers

60.0 Högskolepoäng

60.0 ECTS credits

Kurskod:	LIS006
Gäller från:	HT 2012
Fastställt:	2012-03-14
Institution	Institutionen för lingvistik
Huvudområde:	Lingvistik
Fördjupning:	A1N - Avancerad nivå, har endast kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Beslut

Denna kursplan är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2012-03-14.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Behörighet som lärare inom det allmänna skolväsendet eller motsvarande. Engelska B.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
TP18	Fonetik	9
TP28	Språkets olika dimensioner	6
TP38	Tal- och språkutveckling	6
TP48	Tal- och språkstörningar	9
TP58	Bedömningar av tal- och språkstörningar	7.5
TP68	Åtgärder vid tal- och språkstörningar	7.5
TP78	Examensarbete	15

Kursens innehåll

Kursen behandlar lingvistiska, särskilt fonetiska/fonologiska grundfenomen, typisk tal- och språkutveckling, tal- och språkstörningar, kartläggning av och övningar för tal och språk. Kunskaperna och färdigheterna ska kunna användas på olika skolstadier för att befrämja elevers tal- och språkförmåga.

Delkurs 1: Fonetik, 9 hp

Delkursen ger grundläggande kunskaper i fonetik och fonologi ur ett talpedagogiskt perspektiv dvs med anknytning till barns och skolelevers tal, språk och kommunikation. Efter en översiktlig genomgång av mänsklig kommunikation, tal och språk behandlar kursen grundläggande fonetiska begrepp inom talets produktion, perception, akustik och röst, samt fonologiska begrepp och processer. Språktypologiska aspekter med relevans för svenska som andraspråk tas upp.

Delkurs 2: Språkets olika dimensioner, 6 hp

Studentens förmåga till språklig analys av tal- och skriftspråk tränas. Språkets fonologiska, ortografiska och morfologiska struktur diskuteras ur ett språkjämförande perspektiv, liksom syntax och lexikon. Bedömning av olika skriftliga och muntliga framställningsformer samt en introduktion i genrepedagogik ingår.

Delkurs 3: Tal- och språkutveckling, 6 hp

Delkursen ger kunskap om typisk tal- och språkutveckling av barnets impressiva och expressiva förmågor vad gäller fonologi, lexikon/semantik, grammatik och språklig medvetenhet samt interaktion med omvärlden.

Delkurs 4: Tal- och språkstörningar, 9 hp

Delkursen ger kunskap om yttringar, bedömningar och åtgärder vad gäller tal- och språkstörningar hos barn.

Delkurs 5: Bedömningar av tal- och språkstörningar 7,5 hp

Kartläggning av tal- och språkstörning studeras och övas; testmetodiska aspekter behandlas. Olika typer av material för kartläggning granskas och värderas bl a vad gäller deras specifika syften och utformning.

Delkurs 6: Åtgärder vid tal- och språkstörning, 7,5 hp

Delkursen övar den egna förmågan att kartlägga och bedöma elevers tal- och språkförmåga, att upprätta och genomföra övningsprogram samt att bedöma när det är lämpligt att initiera remittering till logoped och/eller psykolog för vidare utredning. Delkursen innehåller också genomgång och värdering av pedagogiska hjälpmedel inklusive alternativa och kompletterande sådana. Även tillvägagångssätt och metodik behandlas.

Delkurs 7: Examensarbete, 15 hp

Studenten lär sig att självständigt lösa en vald forskningsuppgift inom området. Examensarbetet disponeras i enlighet med gängse internationella normer och konventioner; det ska sålunda innehålla en väl underbyggd beskrivning och motivering av den valda frågeställningen, dess bakgrund och teoretiska/tillämpade relevans, en klar och koncis redogörelse för undersökningsmetodik och resultatanalys, samt en resonerande resultatutvärdering. Ämne för examensarbetet väljs i samråd med examinator. Examensarbetet ventileras på ett seminarium.

Förväntade studieresultat

Delkurs 1: Fonetik, 9 hp

Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att

- redogöra för talapparaten, dvs andningsapparatens, larynx och ansatsrörets uppbyggnad och funktioner vid talproduktion
- med fonetisk terminologi redogöra för segmentella, d.v.s. vokalers och konsonanters artikulatoriska, akustiska och funktionella parametrar
- redogöra för de viktigaste prosodiska kännetecknen vad gäller intonation, betoning, ordaccent och kvantitet
- resonera med fonetisk terminologi kring olika segmentgrupper samt kring spektrografisk representation av en kort utsaga
- tolka och själv göra bredtranskription av tal på svenska med hjälp av IPA-tecken, även vissa diakritiska tecken, inklusive betonings- och accentmarkeringar
- beskriva vanliga processer i tal såsom koartikulation och reduktion.

Delkurs 2: Språkets olika dimensioner, 6 hp

Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att

- redogöra för grundläggande skillnader mellan tal- och skriftspråk och olika språkliga varieteter
- redogöra för språkets grundläggande beståndsdelar, särskilt fonologi, morfologi, ortografi och syntax
- bedöma elevers muntliga och skriftliga produktion utifrån ett genreanalytiskt perspektiv.

Delkurs 3: Tal- och språkutveckling, 6 hp

Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att

- beskriva kännetecknande drag från några teorier om barns tal- och språkutveckling, och i stora drag kunna beskriva barnets talperceptionsutveckling och ange typiska drag i interaktionen med vuxna,
- redogöra för typiska drag vad gäller barns utveckling av fonologi, lexikon, grammatik och språklig medvetenhet.

Delkurs 4: Tal- och språkstörningar, 9 hp

Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att

- beskriva kännetecknen för olika typer av tal- och språkstörningar,
- redogöra för tal- och språkstörningars prevalens, etiologi och olika förklaringsmodeller, samt kunna resonera kring frågor som är relaterade till tal- och språkstörningar såsom diagnostik, terminologi och historisk syn,
- genomföra en autonom och processinriktad fonologisk analys av en elev med fonologisk språkstörning,
- ge adekvata åtgärdsförslag för olika typer av tal- och språkstörningar.

Delkurs 5: Bedömningar av tal- och språkstörningar 7,5 hp

Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att

- genomföra en talpedagogisk kartläggning med relevant material
- använda och kritiskt granska tal- och språkkartläggningsmaterial
- tillämpa sina kunskaper i praktiskt arbete med elevbedömningar
- använda olika typer av övningsmaterial inom området tal och språk,

Delkurs 6 Åtgärder vid tal- och språkstörning, 7,5 hp

Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att

- upprätta individuellt anpassade åtgärdsförslag
- utvärdera andras och egna pedagogiska utredningar
- skriftligen redogöra för en talpedagogisk kartläggning enligt tillhandahållen mall.

Delkurs 7: Examensarbete 15 hp

Efter genomgången kurs har studenten visat sin förmåga att

- integrera kunskap och analysera, bedöma och hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer inom talpedagogik
- självständigt identifiera och formulera frågeställningar samt planera och utifrån fördjupad metodkunskap med adekvata metoder genomföra ett kvalificerat examensarbete inom den givna tidsramen och under beaktande av gällande forskningsetiska normer
- skriftligt rapportera arbetet i traditionellt akademiskt uppsatsformat med uppfyllda krav på täckning och avgränsning, teoretisk medvetenhet, metod, dataredovisning och diskussion
- muntligt redogöra för och diskutera sina slutsatser och den kunskap och de argument som ligger till grund för dessa
- granska, redogöra för och diskutera en akademisk uppsats med avseende på form och innehåll (opponering).

Undervisning

Kursen ges i form av föreläsningar, seminarier, gruppövningar, individuella övningar, laborationer samt handledning i grupp och individuellt.

Delkurs 5: Bedömningar av tal- och språkstörningar 7,5 hp och Delkurs 6: Åtgärder vid tal- och språkstörning, 7,5 hp har även obligatorisk närvaro som kurskrav. Vid frånvaro vid fler än två undervisningstillfällen ska en skriftlig komplettering lämnas in.

Kunskapskontroll och examination

a) Delkurs 1: Fonetik, 9 hp examineras genom i) tre laborationsrapporter; ii) en hemtentamen.

Delkurs 2: Språkets olika dimensioner, 6 hp examineras genom två inlämningsuppgifter.

Delkurs 3: Tal- och språkutveckling, 6 hp examineras genom en hemtentamen.

Delkurs 4: Tal- och språkstörningar, 9 hp examineras genom i) en hemtentamen; ii) en inlämningsuppgift.

Delkurs 5: Bedömningar av tal- och språkstörningar 7,5 hp och Delkurs 6: Åtgärder vid tal- och språkstörning, 7,5 hp examineras genom en muntlig och skriftlig presentation av en fallstudie. Delkursen har även obligatorisk närvaro som kurskrav. Vid frånvaro vid fler än två undervisningstillfällen ska en skriftlig komplettering lämnas in.

Delkurs 7: Examensarbete, 15 hp examineras genom i) ett skriftligt och muntligt presenterat examensarbete; ii) opponering på annan students examensarbete.

b) Betygssättning sker, med undantag av delkurserna 5 och 6, enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

För delkurserna 5 och 6 sker betygssättningen enligt en tvågradig betygsskala:

G = Godkänd

U = Underkänd.

Betygsskalorna avser slutbetyg på kursen och delkurserna. Moment inom delkurserna kan examineras enligt annan betygsskala. Detta preciseras i betygskriterierna.

c. Betygskriterierna meddelas vid kursstart.

d. För att få slutbetyg på respektive delkurs krävs lägst betyget E för samtliga inom delkursen ingående moment (G på moment där inte den sjugradiga betygsskalan används) samt för delkurs 5 och 6 även fullgjort obligatoriskt kurskrav.

För att få slutbetyg på kursen krävs lägst betyget E/G på samtliga delkurser. Delkursbetygen vägs samman till ett betyg på hela kursen med hänsyn tagen till de olika delkursernas antal högskolepoäng. Vad som krävs för respektive betyg preciseras i betygskriterierna.

e. För varje delkurs ges ett ordinarie och ett omexaminationstillfälle förutom Delkurs 7: Examensarbete, 15 hp som examineras vid ett avslutande ventileringsstillfälle. Studerande som underkänts även vid omexaminationen har möjlighet till ny examination vid påföljande kurstillfälles ordinarie examination, förutsatt att de registrerat sig för den terminen.

Studerande som fått lägst betyget E (G på moment där inte den sjugradiga betygsskalan används) får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

Studerande som fått betyget Fx eller F (U på moment där inte den sjugradiga betygsskalan används) två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd vid nästkommande examinationstillfälle, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen.

f. Komplettering av examinationsuppgifterna kan medges om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Uppgiften ska lämnas in inom en vecka efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär - mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang - används betyget C-E. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A-E.

För examensarbetet gäller även:

g. Studenten har rätt till handledning omfattande minst sju kontakttimmar.

h. Vid betygssättning av examensarbetet kommer följande bedömningsgrunder att användas:

- kvalitet på redogörelsen för uppsatsämnet och den teoretiska bakgrunden
- graden av anknytning mellan teoretisk bakgrund och det praktiskt utförda arbetet
- kvalitet på utförandet av forskningsprojektet. Hänsyn tas även till tidsplaneringsaspekten
- kvalitet på framställningen av uppsatsen
- kvalitet på diskussion av det genomförda arbetet
- grad av självständighet i genomförandet av uppsatsarbetet
- kvalitet på framställning och granskning av annan students akademiska arbete.

Bedömningsgrunderna preciseras i de betygskriterier som delas ut vid kursstart.

i. Byte av handledare kan ske vid särskilda omständigheter. Begäran om ett sådant byte, med motivering, ska alltid göras hos institutionsstyrelsen. För byte av examinator se punkt e.

j. Student som under det aktuella kurstillfället inte blir klar i tid med ett påbörjat examensarbete, går miste om möjligheten att få det färdiga arbetet bedömt för annan betygsgrad än högst C.Handledning garanteras endast under den termin studenten är förstagsregistrerad på kursen. Vid omregistrering är det upp till kursansvarig lärare att i mån av resurser besluta om eventuell fortsatt handledning.

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges eller kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att en gång per termin under en treterminersperiod examineras enligt denna kursplan (dock med de begränsningar som framgår under Kunskapskontroll och examination i denna kursplan). Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Kurslitteratur

För aktuell litteratur hänvisas till kurssidorna på institutionens webbplats: www.ling.su.se. Aktuell litteraturlista finns tillgänglig senast en månad före kursstart.